

Agrarisch natuurbeheer

Aan de slag op een melkveehouderij in een open landschap

Natuur en landbouw geven samen vorm aan het platteland in Brabant. Daarbij zijn biodiversiteit en landschap belangrijk voor een duurzame ontwikkeling van de landbouw. 'Vergroening' van de landbouw is dan ook nadrukkelijk opgenomen in het nieuwe Gemeenschappelijke landbouwbeleid van Europa.

U kunt op uw erf aan de slag maar ook op landbouwgronden zijn volop mogelijkheden. Voor elk bedrijf bestaat een invulling die past binnen uw bedrijfsvoering en die aansluit bij de kenmerken van het landschap.

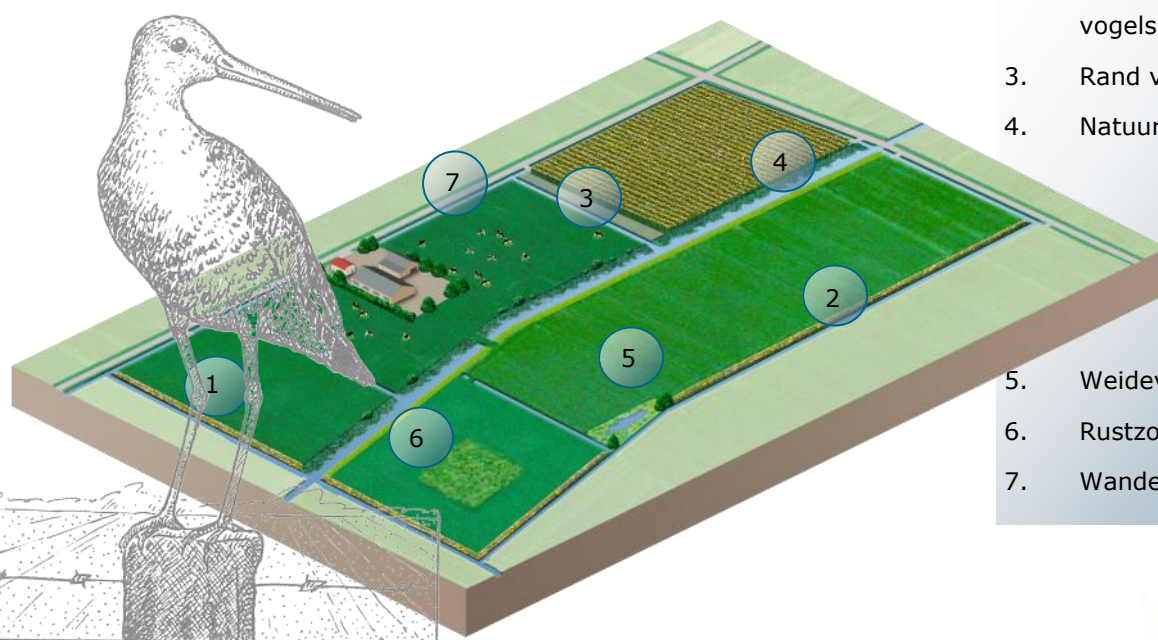
Via drie typen bedrijven, het akkerbouwbedrijf en het melkveebedrijf in een open en een meer besloten landschap, schetsen wij de mogelijkheden.

Voor meer informatie: [Advies aan de keukentafel](#).

• Melkveebedrijf open landschap

De grotere open en vochtige gebieden in onze provincie liggen op de overgang van het zand- naar kleilandschap (de beemden en overlaatgebieden) en in de komgebieden in het rivierengebied. Op de zandgronden liggen de open gebieden verspreid. Het zijn jonge ontginningen die vaak de naam 'heide' dragen zoals de Schijndelse Heide en Riel-sche Heide. Het zijn de gebieden waar weidevogels zoals de grutto en Kievit broeden, soorten die het moeilijk hebben.

Er zijn allerlei maatregelen voor weidevogels mogelijk die goed inpasbaar zijn op het bedrijf. (Zie voor bedrijven in het coulissenlandschap en akkerbouwbedrijven de betreffende infobladen).

1. Milieurand
2. Graskruidenrand voor akker-vogels
3. Rand voor Kievit
4. Natuuroever
5. Weidevogelpoel
6. Rustzones voor weidevogels
7. Wandelpad over boerenland

1. Milieurand

Alle typen randen dragen bij aan een betere waterkwaliteit. Door de aanwezigheid van een buffer is de kans veel kleiner dat gewasbeschermingsmiddelen in de sloot komen en omdat de rand niet bemest wordt, vermindert ook de fosfaat- en nitraatbelasting van het oppervlaktewater.

Wie profiteren: Organismen in het water, van geelgerande watertor tot snoek.

Waar mogelijk: Langs watervoerende sloten.

Meer weten: Randenbeheerbrabant.nl

2. Graskruidenrand voor akkervogels

Vertederend, zo'n onhandig vliegende patrijs. Maar akkervogels, zoals hij, gaan in rap tempo achteruit. Broeden gaat gemakkelijker in een ingezaaide graskruidenrand met een aangepast beheer.

Wie profiteren: Broedende akkervogels zoals patrijs, veldleeuwerik en graspieper. Dagvlinders zoals icarusblauwtje, kleine vos en bruin zandoogje.

Waar mogelijk: In open gebieden voor soorten als veldleeuwerik, graspieper en gele kwikstaart. In kleinschalige gebieden voor geelgors, patrijs en dagvlinders.

3. Rand voor kievit

Braakstroken zijn zeer effectief voor kieviten, vooral wanneer ze gecombineerd worden met uitgestelde bewerkingen.

Wie profiteren: Weidevogels als kievit, scholekster broeden graag op akkers. Ze houden van overzicht zodat ze vijanden zien aankomen. Maar als de eieren zijn uitgebroed, moeten de kuikens zelf op zoek naar voedsel. Daarvoor gaan ze naar de randen van het perceel, omdat op het perceel zelf weinig insecten te vinden zijn. Als die rand breed genoeg is en niet beteelt wordt, dan is dat een ideale plek op groot te worden.

Waar mogelijk: Liefst in de buurt van bouwlanden waar de bewerkingen zijn uitgesteld. Lokale weidevogelvrijwilligers denken graag met u mee.

Meer weten: Subsidiemogelijkheden

4. Natuuroever

Natuurlijke oevers zijn minder gevoelig voor erosie en vangen een tijdelijk teveel aan water gemakkelijk op.

Wie profiteren: Libellen zoals de bandheidelibel en platbuik. Ook biedt een natuurlijke oever ruimte aan vogels zoals oeverloper, witgatje en dodaars. Natuurlijke oevers zorgen voor meer evenwicht in het water, waardoor de kans op muggenplagen afneemt.

Waar mogelijk: Langs sloten, op plaatsen waar een talud van minimaal 1:3 mogelijk is.

5. Weidevogelpoel

Weidevogels overleven soms niet door gebrek aan voedsel. Met een weidevogelpoel hebben soorten als kievit en tureluur er een voedselplaats bij.

Weidevogelpoel

Wie profiteren: Weidevogels als kievit en tureluur zoeken hun voedsel op de drassige plaatsen. Voor hen is een weidevogelpoel een welkome afwisseling in het landschap. Als andere wateren in de buurt liggen, zullen ook amfibieën de poel gebruiken.

Waar mogelijk: Lagere plaatsen in open landschappen, liefst daar waar al weidevogels aanwezig zijn. In gesloten landschappen kunt u beter voor een kikkerpoel kiezen.

Het gebruik van een wildredder

6. Rustzone voor weidevogels

Een rustzone weidevogels doet wat het belooft: rust bieden aan weidevogels. Dat leidt tot fors betere broedsultaten.

Wie profiteren: Op gras levende weidevogels: grutto, wulp en tureluur.

Waar mogelijk: Op kansrijke graslanden in gebieden waar weidevogels voorkomen. Weidevogelvrijwilligers bekijken welke plaatsen in aanmerking komen. Een goede rustzone is minimaal 0,1 en maximaal 1 hectare groot. In de periode dat vogels actief zijn, vinden er geen werkzaamheden in de zone plaats. De rustzones zijn speciaal bedacht voor de gebieden waarvoor geen collectief beheerplan weidevogels is.

Rustzone wordt later gemaaid

7. Wandelpad over boerenland

In het agrarisch cultuurlandschap is het goed toeven. Burgers en buitenlui stellen het kunnen maken van een ommetje op prijs. Helaas zijn in het verleden door ruilverkavelingen veel mogelijkheden weggevallen.

Wie profiteren: Bewoners in de omgeving. Het biedt voor agrariërs kansen om de bedrijfsvoering te promoten.

Waar mogelijk: In het gehele agrarische landschap, met enige terughoudendheid in het voorjaar in de weidevogelgebieden (verstoring voorkomen).

Subsidiemogelijkheden

Voor de aanleg en onderhoud zijn meerdere subsidiemogelijkheden, een en ander afhankelijk van de ligging van het bedrijf. Het Coördinatiepunt Landschapsbeheer kan u verder helpen. Klik hier voor het [contactformulier](#).

Een van de regelingen is het Groen Blauw Stimuleringskader. Hier kunnen de [veldcoördinatoren](#) u verder helpen.

Foto's: Brabants Landschap (tenzij anders vermeld)

Tekeningen: Egbert Koopmans, 's-Hertogenbosch

Datum: 1 januari 2016

Colofon

Coördinatiepunt Landschapsbeheer

Postbus 80
5076 ZH Haaren
Coördinatiepunt Landschapsbeheer
T 0411 - 66 40 10
Algemeen
T 0411 - 62 27 75
info@brabantslandschap.nl
www.brabantslandschap.nl